

DỊCH TỄ HỌC – NGHIÊN CỨU KHOA HỌC

EPIDEMIOLOGY – RESEARCH METHODOLOGY

1. Thông tin chung về học phần

1.1. Mã học phần:

1.2. Điều kiện:

- Học phần tiên quyết: Không
- Học phần học trước: Không

1.3. Học phần: Bắt buộc

1.4. Ngành, chương trình đào tạo: Y đa khoa

1.5. Số tín chỉ: 2; Số tiết: 30 (30LT, 0ThH, 90TH)

1.6. Yêu cầu phục vụ cho học phần: Sinh viên có kiến thức cơ bản về tin học, biết sử dụng Internet để tìm kiếm tài liệu, tích cực trong học tập.

2. Tóm tắt mô tả học phần:

Dịch tễ học – Nghiên cứu khoa học là học phần cung cấp các kiến thức nền tảng trong thực hành y học dựa vào bằng chứng và nghiên cứu khoa học cơ bản. Các định nghĩa và nguyên tắc cơ bản về đánh giá và so sánh tần suất bệnh tật, các thiết kế nghiên cứu dịch tễ học cơ bản giúp suy luận nhân-quả, so sánh hiệu quả các biện pháp can thiệp được hướng dẫn cho sinh viên thông qua các bài giảng, bài tập trong nội dung Dịch tễ học. Sau khi nắm vững các khái niệm dịch tễ, sinh viên được hướng dẫn cách hình thành một câu hỏi nghiên cứu tốt, xây dựng một mô hình nghiên cứu cơ bản nhằm trả lời các vấn đề khoa học trong thực hành y học. Bên cạnh đó, sinh viên được hướng dẫn các tiêu chuẩn, phương pháp đánh giá chất lượng các bằng chứng khoa học trong y khoa.

3. Mục tiêu và chuẩn đầu ra học phần

3.1. Mục tiêu học phần

Mục tiêu	Nội dung
O1	Áp dụng được các số đo dịch tễ học trong đo lường và so sánh tần suất bệnh tật
O2	Phân biệt được các thiết kế nghiên cứu dịch tễ học cơ bản
O3	Áp dụng được các nguyên tắc suy luận nhân-quả dựa vào bằng chứng
O4	Xây dựng được một đề cương nghiên cứu khoa học trong lĩnh vực sức khỏe
O5	Đánh giá được chất lượng bằng chứng khoa học trong thực hành y khoa

3.2. Chuẩn đầu ra học phần

Sau khi hoàn thành học phần này, sinh viên có thể:

Mục tiêu học phần	Nội dung
O1	[CĐR 1.1] Tính được các số đo dịch tễ học trong đo lường tần suất bệnh tật [CĐR 1.2] So sánh được các số đo dịch tễ học
O2	[CĐR 2.1] Giải thích được các thiết kế nghiên cứu dịch tễ học cơ bản [CĐR 2.2] So sánh được công dụng, ưu điểm, nhược điểm của các thiết kế nghiên cứu
O3	[CĐR 3] Phân tích được các tiêu chuẩn suy luận nhân-quả và vai trò của các thiết kế nghiên cứu được sử dụng trong y văn
O4	[CĐR 4.1] Hình thành được câu hỏi nghiên cứu tốt [CĐR 4.2] Tìm kiếm được tài liệu tham khảo phù hợp với câu hỏi nghiên cứu [CĐR 4.3] Lựa chọn được phương pháp thu thập và định nghĩa biến số [CĐR 4.4] Phân biệt được các phương pháp chọn mẫu cơ bản [CĐR 4.5] Diễn giải được các nguyên tắc cơ bản đạo đức trong nghiên cứu y sinh học
O5	[CĐR 5.1] Đánh giá được chất lượng báo cáo nghiên cứu khoa học dựa vào các hướng dẫn quốc tế [CĐR 5.2] Áp dụng được các chỉ số dịch tễ học trong thực hành y học

4. Nội dung chi tiết học phần

TT	TÊN BÀI	NỘI DUNG
1	Đại cương: Các khái niệm dịch tễ học	– Định nghĩa, phân loại và công dụng của Dịch tễ học – Tiến trình tự nhiên của bệnh tật – Các cấp độ dự phòng – Các mô hình dịch tễ
2	Các phép đo tần suất bệnh tật	– Các phép đo tần suất bệnh tật – Mối quan hệ giữa các phép đo tần suất bệnh tật
3	So sánh tỉ suất	– Các phép đo mối liên quan – Các phép đo tác động về mặt y tế công cộng
4	Các thiết kế nghiên cứu dịch tễ học	– Giới thiệu và phân loại – Thiết kế nghiên cứu mô tả – Thiết kế nghiên cứu cắt ngang – Thiết kế nghiên cứu bệnh-chứng – Thiết kế nghiên cứu đoàn hệ – Thử nghiệm ngẫu nhiên có đối chứng

TT	TÊN BÀI	NỘI DUNG
5	Sai số ngẫu nhiên và sai số hệ thống	– Giới thiệu – Khái niệm về sai số ngẫu nhiên và sai số hệ thống – Sai số hệ thống/sai lệch (bias)
6	Mối quan hệ nhân-quả	– Mô hình mối liên hệ nhân quả – Suy luận nhân-quả – Thiết kế nghiên cứu và mối quan hệ nhân-quả
7	Giả thuyết nghiên cứu và câu hỏi nghiên cứu	– Câu hỏi nghiên cứu – Giả thuyết nghiên cứu – Mục tiêu nghiên cứu
8	Biến số nghiên cứu	– Định nghĩa biến số – Biến số định tính – Biến số định lượng
9	Công cụ đo lường và phương pháp thu thập số liệu	– Các kỹ thuật thu thập thông tin trong nghiên cứu – Chất lượng của công cụ đo lường – Bảng câu hỏi trong nghiên cứu
10	Mẫu nghiên cứu: cỡ mẫu và chọn mẫu	– Tính giá trị ngoài – Phương pháp chọn mẫu – Phương pháp tính cỡ mẫu
11	Tổng quan tài liệu	– Bối cảnh và tầm quan trọng của việc tìm kiếm và quản lý thông tin trong nghiên cứu khoa học – Sử dụng phần mềm trong tìm kiếm và quản lý thông tin – Tổng quan y văn
12	Đạo đức trong nghiên cứu y sinh học	– Các vấn đề đạo đức trong nghiên cứu y sinh học
13	Đánh giá chất lượng bằng chứng khoa học	– Test chẩn đoán – Đánh giá test chẩn đoán – Đánh giá chương trình sàng lọc
14	Y học chứng cứ trong thực hành lâm sàng	– Phân loại bằng chứng trong thực hành y khoa – Đánh giá bằng chứng y khoa bằng các hướng dẫn quốc tế

5. Kế hoạch dạy học

Tuần/ buổi học/ số tiết (1)	Nội dung (2)	CĐR môn học (3)	Hoạt động dạy và học (4)	Bài đánh giá (5)	Tài liệu chính và tài liệu tham khảo
1/1/1	Đại cương: Các khái niệm dịch tễ học	2.1 3	Xem ở dưới		1–5
1/1/1	Các phép đo tần suất bệnh tật	1.1 1.2			1–5
1/1/2	So sánh tỉ suất	1.1 1.2			1–5
2/1/4	Các thiết kế nghiên cứu dịch tễ học (1)	2.1 2.2 3			1–5
3/1/4	Các thiết kế nghiên cứu dịch tễ học (2)	2.1 2.2 3			
4/1/2	Sai số ngẫu nhiên và sai số hệ thống	2.1 2.2 3			1–5
4/1/2	Mối quan hệ nhân-quả	3			1–5
5/1/2	Giả thuyết nghiên cứu và câu hỏi nghiên cứu	4.1			1–5
5/1/2	Biến số nghiên cứu	4.3			1–5
6/1/2	Công cụ đo lường và phương pháp thu thập số liệu	4.3			1–5
6/1/2	Mẫu nghiên cứu: cỡ mẫu và chọn mẫu	4.4			1–5
7/1/1	Tổng quan tài liệu	4.2			1–5
7/1/1	Đạo đức trong nghiên cứu y sinh học	4.5			1–5
7/1/2	Đánh giá chất lượng bằng chứng khoa học	5.1 5.2			
8/1/2	Y học chứng cứ trong thực hành lâm sàng	5.1 5.2			1–5

Hoạt động dạy và học

- Giảng viên: Thuyết giảng chủ động, trình bày theo vấn đề, giải đáp thắc mắc

- Sinh viên
 - o Học ở lớp: Trả lời các câu hỏi từ giảng viên, nghe thuyết giảng và giải đáp thắc mắc
 - o Học ở nhà: Đọc bài trước, chuẩn bị các câu hỏi thắc mắc, làm bài tập.

6. Học liệu

6.1. Giáo trình học phần

[1] Tăng Kim Hồng (2021) Dịch tễ học cơ bản. Nhà xuất bản Đại học quốc gia

6.2. Tài liệu tham khảo

[2] Tổng Cục Dân số - Quỹ Dân số Liên hợp Quốc, Thống kê Dân số - KHHGD, Hà Nội, 2011, 154 t.

[3] Tổng cục Thống kê, Tổng Điều tra dân số và nhà ở Việt Nam 1999, 2009; Nhà Xuất bản thống kê, Hà Nội.

[4] Trường Cao đẳng Y tế Hà Đông, Giáo trình Dân số học Cơ bản, Hà nội, 2011, 43t.

[5] John R. Weeks, Population An Introduction to Concepts and Issues, Wadworth 2012: 607.Đánh giá kết quả học tập

Thành phần đánh giá	Phương pháp và Bài đánh giá	CDR môn học	Tỷ lệ %
A1. Giữa kỳ 1	Trắc nghiệm	1.1, 1.2	15
A2. Giữa kỳ 2	Trắc nghiệm	4.1, 4.2, 4.5	15
A3. Cuối kỳ	Trắc nghiệm	2.1, 2.2, 3 4.3, 4.4, 5.1, 5.2	70
Tổng cộng			100